

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:325

av Åsa Westlund (S)

Giftfri förskola och skola

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om giftfri skola och förskola.

Motivering

I regeringsförklaringen anger regeringen att förskolor och skolor ska vara giftfria.

Dessutom föreslår den nya samarbetsregeringen nya resurser till Kemikalieinspektionen. Detta är väldigt positivt.

Barn och unga är särskilt känsliga för farliga kemikalier. De är också mer utsatta eftersom små barn äter mer i förhållande till sin vikt och rör sig närmare golvet där de lättare andas in damm med farliga partiklar, samt oftare stoppar saker i munnen. Därför är det bra att barnperspektivet är tydligt i svensk kemikaliepolitik. Men det finns många saker som måste förbättras om barn ska slippa hälsorisker på grund av farliga kemikalier i vår vardag. Många av dem kommer till uttryck i Handlingsplan för en giftfri vardag 2015–2020. Skydda barnen bättre.

Ett tydligt förbättringsområde är den miljö där barn vistas många av dygnets vakna timmar, nämligen förskole- och skolmiljön. Det visar inte minst

Naturskyddsföreningens kartläggning; Giftfria barn leka bäst, där det framkommer att förskolornas kunskaper om gifter i vardagsmiljön är bristfälliga. Samtidigt visar rapporten att det relativt enkelt går att förbättra situationen.

Utgångspunkten för många föräldrar och för förskolepersonal är att alla de produkter som finns på marknaden är säkra att använda också på andra sätt än de är avsedda för. Exempel på att barn leker med gammal elektronik, gammalt byggmaterial, gamla bildäck etc är till exempel vanligt förekommande, även på förskolor. Dessa produkter

omfattas till exempel inte av samma kemikaliekrav som t ex leksaker för barn under tre år och innehåller ofta flera skadliga ämnen.

De material som används i själva byggnaderna, lokalerna, är också betydelsefulla för vilka kemikalier och andra ämnen som barn utsätts för. Idag finns inga riktlinjer för vilka materialval som är lämpliga i skolor och förskolor utifrån arbetet för en giftfri vardag.

Det finns idag heller inga regler eller strategier för att sprida kunskap om hur barns hälsa ska eller kan skyddas vid nybyggnationer och renoveringar av lokaler som används till förskole- och skolverksamhet – detta samtidigt som KemI i Kemikalier i barns vardag rekommenderar att små barn inte sover i nyrenoverade rum förrän flera veckor efter renoveringen. Likaså saknas systematisk kunskapsspridning om betydelsen av vädring och städning för att få bort farliga ämnen i verksamheterna.

EU:s kemikalielagstiftning måste skärpas för att bättre skydda vår hälsa, och särskilt för att kunna ge våra minsta ett fullgott skydd. Detta arbete kommer dock att ta lång tid och under tiden är det viktigt att den information som finns om farliga kemikalier kommer alla skolor och förskolor till del. Både Kemikalieinspektionen och frivilligorganisationer som Naturskyddsföreningen har bra informationsmaterial om dessa frågor. Men dessa kunskaper måste på ett systematiskt sätt spridas till förskole- och skolverksamheterna i vårt land.

Arbetet med att höja kunskapsnivån hos offentliga upphandlare och såväl offentliga som andra aktörer som ansvarar för inköp av leksaker, material och mat, lokalvård och lokaler för skol- och förskoleverksamheten är viktigt. Det vore önskvärt att Kemikalieinspektionen tillsammans med andra lämpliga aktörer tog fram enkla rekommendationer för att göra det enklare för dem som ansvarar för inköp, lokalvård och själva lokalförsörjningen att ta beslut i linje med miljömålet En giftfri miljö. Vad som ovan anförs om arbetet för en giftfri skola och förskola bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Åsa Westlund (S)